

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Факультет № 3

Кафедра тактичної та спеціальної фізичної підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Тактико-спеціальна підготовка**» обов'язкова
компонента освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
262 Правоохоронна діяльність (поліцейські)

м. Вінниця – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 29.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією спеціальних дисциплін
Науково-методичної ради
ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки (протокол від 29.08.2023 № 17)

Розробники:

Доцент кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3, кандидат технічних наук, доцент, Ігор ВЛАСЕНКО;
Доцент кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3, кандидат юридичних наук, капітан поліції Тихін ШЕВЧЕНКО;
Старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3, капітан поліції Олександр СКЛЯР;
Викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3, Анна ЦИРКУЛЕНКО.

Рецензенти:

Начальник кафедри психології та педагогіки Національної академії Національної гвардії України к.психол.н., доцент, підполковник Станіслав ЛАРІОНОВ.
Завідувач кафедри військової підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ Сергій БАБАК.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напряму підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 8 Загальна кількість годин – 240 Загальна кількість тем - 13	Галузь – 26 «Цивільна безпека» Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність» Спеціалізація – поліцейські	Навчальний курс: 1-й – 3-й Семестри 1-й – 5-й Види контролю: залік, екзамен.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання Лекції – 10 годин Практичні заняття – 150 годин Самостійна робота – 70 годин	Заочна форма навчання Лекції – 2 Практичні заняття – 34 Самостійна робота – 206	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка» є:

- підготовка працівників поліції, які володіють теоретичними знаннями, практичними вміннями та навичками з питань тактики дій поліції в поліцейських операціях, в типових та екстремальних ситуаціях різноманітного характеру, готовності до практичних дій в екстремальних умовах та під час проведення поліцейських операцій, а також із забезпечення публічного порядку на основі вимог законів України, статутів, інструкцій та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції;
- засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ та основних принципів роботи засобів спеціальної техніки;
- вивчення тактичних прийомів застосування спеціальної техніки;
- засвоєння правових основ застосування спеціальної техніки;
- набуття здобувачами вищої освіти навичок практичної роботи з окремими зразками спеціальної техніки;
- опанування порядку документального оформлення фактів використання технічних засобів та оформлення отриманих результатів застосування засобів спеціальної техніки.

Завдання:

- формування у здобувачів вищої освіти знань, вмінь та навичок, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам основних посад працівників Національної поліції України та завданням, які ставляться перед поліцією на конкретному етапі розвитку українського суспільства;
- розвиток теоретичних знань і практичних навичок по організації та здійсненню публічної безпеки та порядку громадян, попередження й припинення адміністративних та кримінальних правопорушень, визначення дій при проведенні поліцейських операцій;
- вироблення системного підходу до прийняття рішень на виконання поставлених задач у будь-яких умовах обстановки;
- вироблення постійної готовності до рішучих і умілих дій з припинення протиправних проявів в тому числі з використанням фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї;
- формування високих морально-психологічних, волевих, фізичних якостей, свідомої дисципліни та поєднання їх з професійними навичками та вміннями при вирішенні оперативно-службових завдань.
- розкриття важливості використання науково-технічних засобів в діяльності поліції по боротьбі з правопорушеннями; виховання у слухачів почуття відповідальності та ініціативи при розв'язанні проблем вивчення і ефективного використання техніки; розвиток раціоналізаторства та винахідництва;

- засвоєння знань про природно-наукові основи, загальні тенденції і проблеми впровадження та використання спеціальної техніки, про форми і методи науково-технічної політики, що проводиться Національною поліцією України; про основні вимоги, напрямки і заходи по забезпеченню ефективного впровадження та використання техніки; про перспективи розвитку спеціальної техніки;

- вивчення організаційно-методичних і правових основ використання спеціальної техніки, знання класифікації засобів спеціальної техніки та тактико-технічних характеристик зразків техніки, а також набуття навичок роботи з окремими системами та зразками технічних засобів з урахуванням наявного узагальненого досвіду та спеціалізації при навчанні;

- підготовка здобувачів вищої освіти до успішного впровадження та використання нових зразків спеціальної техніки.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка» тісно пов'язана з такими дисциплінами, як:

- особиста безпека працівника поліції з питань забезпечення особистої безпеки під час здійснення оперативно-службової діяльності працівників поліції;

- оперативно-розшукова діяльність поліції з питань організації і проведення оперативно-розшукових і розвідувальних заходів в поліцейських операціях;

- адміністративне право і адміністративна діяльність поліції з питань організаційної побудови і правової основи діяльності по забезпеченню особливих адміністративно-правових режимів;

- криміналістика, спеціальна техніка з питань проведення слідчих дій, огляду місця події, складання графічних службових документів, використання технічних засобів;

- кримінальне право з питань кримінально-правової характеристики злочинів проти публічної безпеки і публічного порядку, основ конституційного ладу і безпеки держави;

- спеціальна фізична і вогнева підготовка з питань застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї в різних ситуаціях оперативно-службової діяльності;

- психологія з питань забезпечення переговорного процесу з правопорушниками і морально-психологічного забезпечення угруповання сил і засобів, що залучаються до проведення поліцейських операцій.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

ЗНАТИ:

- основи тактико-спеціальної підготовки, її предмет, мету, завдання;
- основи правового і організаційного регулювання діяльності поліції в особливих умовах;
- структуру, склад і завдання підрозділів Національної поліції України, тактичні основи їх застосування;
- тактико-технічні характеристики, нормативно-правові основи і тактику

застосування спеціальних засобів та озброєння, які використовуються при виконанні службових завдань;

- організацію і тактику дій при несенні служби в нарядах з охорони публічного порядку;
- сутність та види поліцейських операцій, що проводяться поліцією, структуру та зміст оперативних планів;
- основи планування поліцейських операцій і управління підрозділами поліції при їх проведенні;
- організацію роботи керівника підрозділу, оперативної групи, керівника поліцейської операції з питань підготовки до дій та в інших умовах складної оперативної обстановки;
- тактику дій працівника поліції в складі підрозділів (нарядів, груп) при виконанні оперативно-службових завдань у різних умовах обстановки, в т.ч. при проведенні поліцейських операцій;
- основи розробки, оформлення і ведення службових документів щодо несення служби з охорони публічного порядку та в поліцейських операціях;
- методику розрахунку сил і засобів при виконанні оперативно-службових завдань в різних умовах оперативної обстановки;
- основи топографічної підготовки;
- основні положення та терміни, що закріплені у нормативно-правових актах стосовно використання спеціальної техніки;
- основну нормативно-правову базу застосування засобів спеціальної техніки та обмеження їх використання в залежності від реальних обставин;
- теоретичні основи та основні принципи роботи засобів спеціальної техніки;
- тактичні прийоми застосування спеціальної техніки;
- практичні навички роботи з окремими зразками спеціальної техніки;
- порядок документального оформлення фактів використання технічних засобів та оформлення отриманих результатів застосування засобів спеціальної техніки.

ВМІТИ:

• вирішувати оперативно-службові завдання індивідуально та у складі підрозділів (нарядів, груп) оперативно-службового застосування;

• з'ясовувати отримане завдання, оцінювати оперативну обстановку, проводити розрахунок сил і засобів, приймати доцільні рішення, ставити завдання підлеглим, організовувати взаємодію, всебічне забезпечення і управління;

• забезпечувати особисту безпеку, безпеку громадян та безпеку підпорядкованого особового складу при виконанні оперативно-службових завдань;

- застосовувати поліцейські заходи примусу (заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю), засоби спостереження, сигналізації та зв'язку при виконанні нарядами завдань з охорони публічного порядку та в інших умовах складної оперативної обстановки;
- оформляти службові графічні документи, вести робочу карту та журнал дій;
- читати топографічну карту, робити виміри по ній, орієнтуватися на місцевості з картою та без карти.
- успішно застосовувати сучасні спеціальні технічні засоби, що знаходяться на озброєнні поліції;
- вирішувати питання планування та ефективного використання спеціальної техніки;
- класифікувати технічні засоби за їхніми описами та тактико-технічними характеристиками;
- документально оформляти факти використання спеціальних технічних засобів та здобуті за допомогою технічних засобів результати як докази в кримінальних провадженнях.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	ЗК-8	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК-9	Здатність працювати в команді.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-3	Здатність професійно оперувати категоріально понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.
	СК-4	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.
	СК-8	Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядок.
	СК-9	Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної

		обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.
	СК-13	Здатність забезпечувати охорону об'єктів державної власності, державну охорону органів державної влади України та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності.
	СК-14	Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних.
	СК-15	Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.
	СК-16	Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу.
	СК-20	Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних та кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема №1 «Основи тактико-спеціальної підготовки патрульної поліції».

•Тактико-спеціальна підготовка. Мета та основні задачі. Основні терміни та поняття.

- Тактика комунікації поліцейського.
- Застосування поліцейських заходів примусу (спецзасобів).
- Тактика дій поліцейських при вибуху та його загрозі.
- Порядок пересування та малі оперативні групи.

Тема № 2 «Тактика дій поліцейського на місцевості».

- Основи тактики патрулювання.
- Алгоритми дій поліцейського під час масових заходів і за особливих умов діяльності поліції.

- Тактика зупинення транспортного засобу.

- Евакуаційні заходи постраждалих.

- Підхід до будівлі та її зовнішній огляд.

Тема № 3 «Тактика дій поліцейського у будівлі».

- Пересування у будівлі при виконанні службових завдань за викликом

- Внутрішній огляд будівлі у пошукових заходах та у режимі «активного стрільця».

Тема № 4 «Основи тактико-спеціальної підготовки при введенні оперативних планів».

Тема № 5 «Основи топографії».

- Орієнтування на місцевості без карти.

- Карта у службовій діяльності підрозділів Національної поліції України.

- Рельєф місцевості та його зображення на карті.

- Читання топографічних карт. Складання схем місцевості.

- Умовні топографічні та спеціальні тактичні знаки, які використовуються в службовій діяльності підрозділів Національної поліції України.

Тема № 6 «Планування, організація та порядок проведення заходів щодо ліквідації масових заворушень».

- Небезпека для працівників поліції при ліквідації масових заворушень.

- Оперативний план «Хвиля».

- Організація несення служби у місті, де відбуваються масові заворушення.

- Сили та засоби підрозділів Національної поліції, що залучаються до ліквідації масових заворушень за оперативним планом «Хвиля».

- Тактика дій підрозділів Національної поліції, що залучаються до ліквідації масових заворушень за оперативним планом «Хвиля».

- Тактика дій підрозділів Національної поліції, що залучаються до ліквідації масових заворушень за оперативним планом «Хвиля».

- Контрольна робота № 1: «Прийняття рішення з організації охорони публічного порядку за оперативним планом «Хвиля» при проведенні масового заходу та оформлення його на схемі».

Тема № 7 «Спецтехніка».

- Спеціальна техніка Національної поліції України: основні поняття та визначення, правові підстави до застосування.

- Засоби зв'язку національної поліції України.

- Технічні засоби охорони об'єктів.

- Електронні засоби контролю місцезнаходження особи.

- Спеціальні засоби охорони публічного порядку.

• Використання засобів фіксації у діяльності національної поліції України.

• Засоби звукозапису.

• Засоби фотографування та відеозапису.

• Засоби спостереження.

• Пошукова техніка.

• Спеціальні хімічні речовини.

• Негласне дактилоскопіювання: цілі, способи, засоби та особливості реалізації.

• Способи та засоби негласного зняття інформації.

• Технічні засоби захисту інформації.

Тема № 8 «Планування та організація заходів за умови введення в дію оперативного плану оборони адміністративної будівлі НП».

• Поняття оперативного плану оборони адміністративної будівлі та її зміст.

• Планування у рамках оперативного плану оборони адміністративної будівлі НП. Вимоги до оперативного плану оборони адміністративної будівлі НП.

• Дії поліцейських (розташування, переміщення, взаємозв'язок) за оперативним планом оборони адміністративної будівлі НП.

• Контрольна робота № 2: «Розробка плану охорони та оборони адміністративної будівлі».

Тема № 9 «Організація та порядок проведення поліцейської операції «Сирена».

• Визначення поліцейської операції. Правові основи проведення поліцейської операції.

• Підстави для проведення поліцейської операції. Рішення про проведення поліцейської операції.

• Координація сил та засобів, задіяних до проведення поліцейської операції.

• Типовий спеціальний оперативний план поліцейської операції.

Тема № 10 «Організація та порядок проведення спеціальної поліцейської операції «Грім».

• Визначення спеціальної поліцейської операції. Правові основи проведення спеціальної поліцейської операції.

• Підстави для проведення спеціальної поліцейської операції. Рішення про проведення спеціальної поліцейської операції.

• Координація сил та засобів, задіяних до проведення спеціальної поліцейської операції.

• Типовий оперативний план спеціальної поліцейської операції.

Тема № 11 «Організація та проведення поліцейської операції щодо протидії злочинам, пов'язаним з автотранспортом «Перехват».

- Визначення поліцейської операції. Правові основи проведення поліцейської операції.

- Підстави для проведення поліцейської операції. Рішення про проведення поліцейської операції.

- Координація сил та засобів, задіяних до проведення поліцейської операції.

Тема № 12 «Скандинавська модель забезпечення публічного порядку».

Тема № 13 «Організація та планування оперативних дій».

- Види нарядів.

- Розрахунок сил та засобів

- Нанесення оперативної обстановки на мапу.

- Умовні позначення на місцевості, сили та засоби поліції.

- Культура роботи с мапою.

- Контрольна робота № 3: «Організація та планування оперативних дій підрозділів Національної поліції України».

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер розділу	Номер та назва теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література	Вид контролю
		Всього	з них:						
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
Семестр № 1									
	Тема № 1 Основи тактико-спеціальної підготовки патрульної поліції.	38	6	-	18	-	14	-	Залік
	1.1 Тактико спеціальна підготовка. Мета, та основні задачі. Основні терміни та поняття.	4	2	-	-	-	2	-	
	1.2 Тактика комунікації поліцейського.	8	2	-	2	-	4	-	
	1.3 Застосування поліцейських заходів примусу (спецзасобів).	14	-	-	10	-	4	-	
	1.4 Тактика дій поліцейських при вибуху та його загрозі.	6	2	-	2	-	2	-	
	1.5 Порядок пересування та малі оперативні групи.	6	-	-	4	-	2	-	
	Тема № 2 Тактика дій поліцейського на місцевості.	22	-	-	16	-	6	-	
	2.1 Основи тактики патрулювання.	14	-	-	10	-	4	-	
	2.2 Алгоритми дій поліцейського під час масових	8	-	-	6	-	2	-	

заходів і за особливих умов діяльності поліції.								
Всього за семестр	60	6	-	34	-	20	-	
Семестр № 2								
Тема № 2 Тактика дій поліцейського на місцевості.	30	2	-	22	-	6	-	Залік
2.3 Тактика зупинення транспортного засобу.	18	2	-	14	-	2	-	
2.4 Евакуаційні заходи постраждалих.	6	-	-	4	-	2	-	
2.5 Підхід до будівлі та її зовнішній огляд.	6	-	-	4	-	2	-	
Тема № 3 Тактика дій поліцейського у будівлі.	30	-	-	26	-	4	-	
3.1 Пересування у будівлі при виконанні службових завдань за викликом.	8	-	-	6	-	2	-	
3.2 Внутрішній огляд будівлі у пошукових заходах та у режимі «активного стрільця».	22	-	-	20	-	2	-	
Всього за семестр	60	2	-	48	-	10	-	
Всього за навчальний рік	120	8	-	82	-	30	-	
Семестр № 3								
Тема № 5 Основи топографії.	15	-	-	10	-	5		
Тема № 7 Спецтехніка.	15	-	-	10	-	5		
Всього за семестр	30	-	-	20	-	10		
Семестр № 4								
Тема № 4 Основи тактико-спеціальної підготовки при введенні оперативних планів.	2	2	-	-	-	-		Залік
Тема № 6 Планування, організація та порядок проведення заходів щодо ліквідації масових заворушень.	28	-	-	24	-	4		
Тема № 8 Планування та організація заходів за умови введення в дію оперативного плану оборони адміністративної будівлі НП.	16	-	-	6	-	10		
Тема № 9 Організація та порядок проведення поліцейської операції «Сирена».	6	-	-	4	-	2		
Тема № 10 Організація та порядок проведення спеціальної поліцейської операції «Грім».	4	-	-	2	-	2		
Тема № 11 Організація та проведення поліцейської операції щодо протидії злочинам, пов'язаним з автотранспортом «Перехват».	4	-	-	2	-	2		
Всього за семестр	60	2	-	38	-	20		
Всього за навчальний рік	90	2	-	58	-	30		
Семестр № 5								
Тема №12 Скандинавська модель забезпечення публічного порядку.	12	-	-	8	-	4		Екзаме н
Тема № 13 Організація та планування оперативних дій.	18	-	-	12	-	6		
Всього за семестр	30	-	-	12	-	10		
Всього за навчальний рік	30	-	-	12	-	10		
Всього за період навчання	240	10	-	150	-	70		

4.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер розділу	Номер та назва теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література	Вид контролю	
		Всього	з них:							
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота			
Семестр № 1										
	Тема № 1 Основи тактико-спеціальної підготовки патрульної поліції.	60	2	-	6	-	52	-	Залік	
	1.1 Тактико спеціальна підготовка. Мета, та основні задачі. Основні терміни та поняття.	4	2	-	-	-	2	-		
	1.2 Тактика комунікації поліцейського.	6	-	-	2	-	4	-		
	1.3 Застосування поліцейських заходів примусу (спецзасобів).	28	-	-	2	-	26	-		
	1.4 Тактика дій поліцейських при вибуху та його загрозі.	22	-	-	2	-	20	-		
	Всього за семестр	60	2	-	6	-	52	-		
Семестр № 2										
	Тема № 2 Тактика дій поліцейського на місцевості.	60	-	-	8	-	52	-	Залік	
	2.1 Основи тактики патрулювання.	14	-	-	2	-	12	-		
	2.2 Алгоритми дій поліцейського під час масових заходів і за особливих умов діяльності поліції.	18	-	-	2	-	16	-		
	2.3 Тактика зупинення транспортного засобу.	14	-	-	2	-	12	-		
	2.4 Евакуаційні заходи постраждалих.	14	-	-	2	-	12	-		
	Всього за семестр	60	-	-	8	-	52	-		
	Всього за навчальний рік	120	2	-	14	-	104	-		
Семестр № 3										
	Тема № 2 Тактика дій поліцейського на місцевості.	15	-	-	2	-	13	-	Залік	
	2.5 Підхід до будівлі та її зовнішній огляд.	15	-	-	2	-	13	-		
	Тема № 3 Тактика дій поліцейського у будівлі.	30	-	-	4	-	26	-		
	3.1 Пересування у будівлі при виконанні службових завдань за викликом.	15	-	-	2	-	13	-		
	3.2 Внутрішній огляд будівлі у пошукових заходах та у режимі «активного стрільця».	15	-	-	2	-	13	-		
	Всього за семестр	45	-	-	6	-	39	-		
Семестр № 4										
	Тема № 4 Основи тактико-спеціальної підготовки	15	-	-	2	-	13	-	Залік	

при введенні оперативних планів.(ДСК)								
Тема № 5 Основи топографії.	15	-	-	2	-	13		
Тема № 6 Планування, організація та порядок проведення поліцейської операції «Хвиля». (ДСК)	15	-	-	2	-	13		
Всього за семестр	45	-	-	6	-	39		
Всього за навчальний рік	90	-	-	12	-	78		
Семестр № 5								
Тема №12 Скандинавська модель забезпечення публічного порядку.	30	-	-	6	-	24		Екзамен
Всього за семестр	30	-	-	6	-	24		
Всього за навчальний рік	30	-	-	6	-	24		
Всього за період навчання	240	2	-	32	-	206		

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Семестр №1		
Тема №1: Основи тактико-спеціальної підготовки патрульної поліції.		Лекція №1
Тактико спеціальна підготовка. Мета, та основні задачі. Основні терміни та поняття.		Лекція №1
Тактика комунікації поліцейського.		Лекція №2
Застосування поліцейських заходів примусу (спецзасобів).		Основна: 1,2; Допоміжна: 1,2,5,13, 14
Тактика дій поліцейських при вибуху та його загрозі.		Лекція №3
Тема № 2 Тактика дій поліцейського на місцевості.		Основна: 1,2,7,8,9 Допоміжна: 1,2,5,13,14
Основи тактики патрулювання.		1,2,4,5,9,12
Алгоритми дій поліцейського під час масових заходів і за особливих умов діяльності поліції.		1,2,3,4,5,14
Семестр №2		
Тема № 2 Тактика дій поліцейського на місцевості.		Основна: 1,2,3,7,8,9 Допоміжна: 1,2,5,13,14
Тактика зупинення транспортного засобу.		Лекція №4 Основна: 1,2,3,7,8,9 Допоміжна: 1,2,5,13,14
Евакуаційні заходи постраждалих.		Допоміжна: 2,5,6,9,11,13,14
Тема №3 Тактика дій поліцейського у будівлі		Основна: 1,2,8,10,12, 13,22 Допоміжна:

		1,2,5,6,9,13,14
	Пересування у будівлі при виконанні службових завдань за викликом	Основна: 1,2,8,10,12,13,22 Допоміжна: 1,2,5,6,9,13,14,9,11,18
	Внутрішній огляд будівлі у пошукових заходах та у режимі «активного стрільця».	Основна: 1,2,8,10,12,13,22 Допоміжна: 1,2,5,6,9,13,14,9,11,18

5. Індивідуальні завдання

5.1. Теми рефератів

1. Вивчення і оцінка місцевості при підготовці до несення служби.
2. Топографічні елементи місцевості і їх вплив на затримання озброєної злочинної групи.
3. Поняття аерофотознімків. Перенесення аерофотознімків на карту, застосування їх в Національній поліції.
4. Тактичні властивості місцевості, їх роль в діяльності поліції.
5. Орієнтування на місцевості по карті при затриманні злочинців.
6. Системи координат, які застосовуються поліцією при підготовці службових графічних документів.
7. Прийоми перенесення об'єктів з аерофотознімків на плани, карти, схеми. Дешифрування аерофотознімків.
8. Розграфка і номенклатура топографічних карт, як чинник що прискорює підготовку штабних документів при організації операції.
9. Способи побудови схем місцевості при підготовці штабних документів при плануванні операції.
10. Вплив гідрографії і основних її елементів на підготовку і проведення поліцейських операцій.
11. Роль і значення топографічної карти, як засобу управління при підготовці і проведенні поліцейської операції.
12. Значення захисних властивостей місцевості при організації і проведенні поліцейської операції.
13. Підготовка даних і рух по азимутах. Правила вибору маршрутів руху з урахуванням деяких тактичних властивостей місцевості.
14. Вплив дорожньої мережі на підготовку і проведення поліцейської операції.
15. Різновиди і значення умовних знаків населених пунктів на топографічних картах різних масштабів, планах і схемах при підготовці і проведенні поліцейських операцій.

16. Вплив рослинного покриву, ґрунтів на підготовку і проведення поліцейських операцій. Зображення їх на топографічних картах, планах, схемах.

17. Вплив способів виміру кутів на місцевості при веденні поліцейських операцій.

18. Використання різних способів орієнтування по карті в русі для ефективного і швидкого захоплення злочинця поза населеним пунктом.

19. Способи вивчення місцевості при плануванні, підготовці і проведенні операцій.

20. Розвідка, рекогносцирування місцевості при плануванні і проведенні поліцейських операцій.

21. Геометрична суть, класифікація і призначення топографічних карт. Можливості їх використання в оперативно-службовій діяльності поліції.

22. Уміле використання координатної сітки при роботі з картою і її вплив на успішне проведення поліцейської операції. Деякі практичні прийоми і ради.

23. Вимоги і правила ведення робочих і оперативних карт в поліції.

24. Рельєф місцевості і його облік при проведенні поліцейських операцій.

25. Основні вимоги, що пред'являються до професійних навичок працівників поліції при роботі з картами, планами, схемами.

26. Інженерне устаткування місцевості при виконанні оперативно-службових завдань.

27. Історія створення вибухових речовин і вибухових пристроїв.

28. Фізика вибуху.

29. Хімічний вибух. Способи збудження вибуху.

30. Вибухові речовини та їх класифікація.

31. Класифікація промислових вибухових речовин за хімічним складом, за характером дії і умовам застосування.

32. Види, призначення і класифікація саморобних вибухових пристроїв. Використання в терористичній і злочинній діяльності.

33. Вибухові пристрої та їх класифікація.

34. Характеристика об'єктів поразки і слідів злочинів, які зв'язані з підготовкою і здійсненням вибуху.

35. Способи виявлення вибухових пристроїв і загальна методика огляду приміщень.

36. Тактика огляду місця події при злочинах, які здійснені шляхом вибуху.

37. Технічні засоби пошуку, виявлення, ідентифікації та знешкодження вибухових речовин і вибухових пристроїв.

38. Дії оперативних чергових при надходженні інформації про загрозу вибуху, про виявлення вибухонебезпечних предметів та при надходженні інформації про вибух.

39. Дії нарядів поліції при отриманні повідомлення про загрозу вибуху, за фактом вибуху або виявленні вибухових пристроїв.

40. Обов'язки посадових осіб, які входять до складу слідчо-оперативної групи при надходженні інформації про загрозу вибуху та за фактом вибуху.

41. Дії спеціалістів вибухотехніків з огляду місця події за фактом вибуху.

42. Організація і тактика оперативно-розшукових заходів щодо виявлення осіб, що повідомляють по телефону свідомо помилкові зведення про акти тероризму.

43. Загальні питання вибухобезпеки.

44. Міри особистої безпеки працівників поліції.

45. Медицина вибухових поразок.

46. Характеристика психічних станів від впливу екстремальних ситуацій, пов'язаних з вибухом.

47. Протитанкові, протипіхотні міни, гранати. Призначення, загальний пристрій, класифікація, принцип спрацьовування. Використання при здійсненні терористичних актів.

48. Алгоритм пошуку вибухових пристроїв на місцевості, в приміщенні, в автомобілі. Засоби і способи пошуку.

49. Дії працівників поліції з локалізації загрози вибуху в різних умовах оперативної обстановки.

6. Методи навчання

Загально-педагогічні методи: словесні: розповідь, бесіда, пояснення, дискусія. Наочні: спостереження, демонстрація, ілюстрація. Практичні.

Спеціальні методи: навчання рухових дій: в цілому, по розділенням, по частинам, по елементам, змагальний. Методи виховання морально-вольових якостей: переконання, роз'яснення, приклад, змагання, заохочення, вплив колективу. Методи контролю: підсумковий: поточний, семестровий, атестація.

Навчання з дисципліни проходить у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи з виконанням контрольних робіт.

Процес навчання тактико-спеціальної підготовки містить у собі проведення тренувань, групових вправ, практичні заняття на місцевості. Основна кількість навчального часу приділяється практичним заняттям, у ході яких в умовах, максимально наближених до реальних, відпрацьовуються навчальні питання.

Послідовність вивчення тем та навчальних питань дисципліни "Тактико-спеціальна підготовка" сприяє постійному накопиченню у здобувачів знань, вмінь та навичок.

Заняття поділяється на три частини: вступну, основну, заключну.

У вступній частині заняття, перевіряється наявність необхідного матеріального забезпечення заняття та засвоєння здобувачами раніше пройденого навчального матеріалу. Потім оголошується тема, мета, навчальні питання та план заняття. Основна частина заняття займає, як правило, не менше 80% навчального часу, під час якого відпрацьовуються навчальні питання і проводяться тренування. Заключна частина заняття

включає розбір дій здобувачів, оголошення оцінок, завдання на самопідготовку, перевірку наявності матеріального забезпечення.

Для забезпечення високого рівня знань заняття проводяться головним чином на різноманітній місцевості з будь-яких погодних умов та в спеціалізованих класах з використанням макету місцевості, топографічних карт, планів, а також з використанням спеціальних, імітаційних, піротехнічних засобів та озброєння.

Обстановка на заняттях максимально наближена до реальних умов. Вона сприяє веденню активних дій, максимальному використанню можливостей озброєння, спеціальних засобів, виявленню здобувачами самостійності в прийнятті рішень і розумної ініціативи.

На заняттях необхідно навчати здобувачів швидко оцінювати обстановку та приймати доцільні рішення, уміло організовувати дії особового складу з виконання оперативно-службових завдань, чітко та ясно ставити задачі виконавцям. Особливу увагу слід приділяти знанням обов'язків і прав посадової особи, на роль якої здобувачі призначаються в ході занять.

Тактичну обстановку на заняттях доводити різними способами: усно - викладачем у вигляді ввідних, доповідями здобувачів, які виступають в ролі старших груп бойового порядку (керівників), імітацією дій працівників (підрозділів) поліції.

Дії злочинців імітувати спеціально призначеною групою, технічними та імітаційними засобами. Вивчення питань з управління активними діями груп бойового порядку підрозділів проводити на місцевості з метою перевірки та удосконалення знань і навичок здобувачів в оцінці обстановки, прийнятті рішень, організації дій, оформленні службових графічних документів.

Для формування у здобувачів високих вольових якостей надавати їм під час занять більше самостійності, ініціативи, можливості виявити свої здібності.

Відпрацювання кожного навчального питання на занятті починається з пояснення та показу прийомів роботи всім здобувачам групи, а тренування з виконання прийомів проводиться з поділом групи на дві частини.

На заняттях з дисципліни використовувати методи навчання: коротке пояснення, зразковий показ прийомів (дій) з чітким їх поясненням, тренування здобувачів для придбання ними навичок у виконанні команд управління.

Під час практичних занять та на самостійній підготовці слід широко використовувати технічні засоби навчання та наочні посібники, що дозволяє доступно та наглядно пояснювати навчальний матеріал з найменшими затратами часу.

Поточний облік успішності проводиться на всіх заняттях. При оцінці практичних умінь та навичок необхідно враховувати не тільки правильність вирішення задачі, але й витрачений час, визначений діючими нормативами. Кожна відповідь на контрольне запитання і кожна самостійно виконана здобувачем робота повинна отримати оцінку. Практичні заняття починати вирішенням коротких письмових опитів тривалістю 10-15 хвилин для

перевірки знань, отриманих на попередніх заняттях. Контроль за якістю засвоєння програми здобувачами здійснювати на кожному занятті.

Для вироблення твердих навичок в прийнятті рішень кожного семестру проводяться контрольні роботи з найважливіших тем.

Перед виконанням контрольних робіт здобувачам слід вивчити або повторити необхідні теми і спеціальні умовні знаки, порядок оформлення службових графічних документів. Кожному здобувачу необхідно мати схему (план) місцевості і завдання на контрольну роботу, 10 аркушів паперу формату А4 для оформлення текстуальної частини, олівці основних кольорів, офіцерську лінійку, гумку, клей для склеювання листів.

Завдання на контрольну роботу викладач доводить за варіантами, безпосередньо, наприкінці практичного заняття з даної теми. Збір контрольних робіт проходить напередодні наступного заняття.

Підготовку здобувачів до занять слід розпочинати з самопідготовки. Необхідно постійно контролювати процес вивчення дисципліни на самопідготовці. Вивчати лекційний матеріал недостатньо, необхідно користуватися додатковою літературою, яку викладач рекомендує для вивчення тем. Слід користуватися навчально-методичною базою у спеціалізованих класах кафедри.

Література надається у спеціальній бібліотеці щодня з 8.30 до 18.30.

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

Тактико-спеціальна підготовка

1. Обов'язки та розміщення поліцейського, який здійснює контакт.
2. Обов'язки та розміщення поліцейського, який здійснює прикриття.
3. Поняття, завдання та види патрулів.
4. Заходи безпеки під час патрулювання.
5. Порядок пересування нарядом пішого патруля.
6. Алгоритм дій поліцейського після прибуття на місце ДТП.
7. Обов'язки поліцейського.
8. Вимоги до поліцейських заходів.
9. Види поліцейських заходів.
10. Підстави для проведення перевірки документів.
11. Підстави для проведення поверхневої перевірки.
12. Види поліцейських заходів примусу.
13. Порядок застосування заходів поліцейського примусу.
14. При застосуванні спеціальних засобів поліції заборонено.
15. Види поліцейських ланцюгів та їх застосування.
16. Поняття поліцейської операції та її зміст.
17. Види поліцейських операцій.
18. Етапи проведення спеціальних операцій.
19. Поняття групових порушень публічного порядку та масових заворушень.

20. Поняття та порядок введення в дію оперативного плану «Хвиля».
21. Бойові шикування при введенні оперативного плану «Хвиля».
22. Показати графічно угруповання сил та засобів при ліквідації ГППП та масових заворушень.
23. Поняття розвідувальних заходів. Призначення та характеристика груп, що створюються для забезпечення розвідувальних дій.
24. Поняття режимних обмежень. Призначення та характеристика груп, що створюються для забезпечення режимних обмежень.
25. Поняття силових дій. Призначення та характеристика груп, що створюються для силових дій.
26. Поняття фільтраційного пункту та його завдання.
27. Види проведення заходів в поліцейських операціях.
28. Ізоляція району, її способи та зміст.
29. Завдання та форми пошуку.
30. Завдання та форми блокування.
31. Завдання та форми розосередження.
32. Завдання та форми оточення.
33. Завдання та форми оточення ланцюгом.
34. Завдання та форми переслідування.
35. Поняття та зміст поліцейських операцій «Сирена» та «Грім».

Спеціальна техніка

1. Дати визначення спеціальної техніки, розкрити його зміст.
2. Напрямки використання спеціальної техніки.
3. Форми застосування спеціальної техніки.
4. Основні умови ефективного застосування засобів спеціальної техніки.
5. Класифікація засобів спеціальна техніка за видами діяльності підрозділів Національної поліції, за призначенням, принципами дії та особливостями будови. Класи та види спеціальної техніки.
6. Поділ видів спеціальної техніки на групи та підгрупи технічних засобів. Навести приклади.
7. Правові основи застосування спеціальної техніки. Чотири категорії нормативних документів.
8. Основні умови ефективного використання засобів спеціальної техніки.
9. Організації, що займаються розробкою і впровадженням спеціальної техніки.
10. Принципи побудови та основні завдання системи зв'язку підрозділів Національної поліції.
11. Поняття несучої радіохвилі та її характеристики (Т, f, Я). Поняття модуляції несучої радіохвилі. Співвідношення між довжиною антени та довжиною несучої радіохвилі.
12. Основні типи радіостанцій що використовуються в багатоканальних системах радіозв'язку підрозділів Національної поліції («Віола», «Оріон»

тощо).

13. Поняття і призначення підгруп проводового зв'язку підрозділів Національної поліції. Їх можливості при передачі різних видів інформації.

14. Засоби польового проводового зв'язку підрозділів Національної поліції. Особливості їхнього застосування в польових умовах.

15. Діапазони радіохвиль, що використовуються в поліції. Особливості їхнього розповсюдження в атмосфері та дальності зв'язку, що ними досягаються.

16. Переваги та можливості радіозв'язку на ультракоротких хвилях (УКХ). Прийоми збільшення дальності зв'язку в УКХ системах мобільного зв'язку.

17. Способи організації службового радіозв'язку. Поняття радіонапрямку, радіомережі, радіоданих.

18. Способи радіообміну. Правила радіообміну. Особливості передачі оперативної інформації. Повідомлення, що заборонено передавати в ефір відкритим текстом. Поняття кодових таблиць.

19. Використання радіозв'язку підрозділами Національної поліції. Діапазони А і Б частот, канали зв'язку. Розподіл радіочастот для підрозділів МВС.

20. Порядок встановлення радіозв'язку.

21. Поняття призначення і основні напрямки використання технічних засобів охорони об'єктів власності в діяльності поліції. Завдання, які вирішуються за допомогою цієї групи технічних засобів.

22. Класифікація технічних засобів охорони об'єктів власності, групи технічних засобів, що входять до технічних засобів охорони.

23. Класифікація систем охоронної сигналізації. Автономна та централізована охоронно пожежна сигналізація. Тривожна сигналізація.

24. Основні складові частини систем охоронно пожежної сигналізації.

25. Призначення, класифікація охоронно-пожежних датчиків. Вибір датчиків в залежності від конкретних умов.

26. Призначення, класифікація приймально-контрольних приладів та концентраторів.

27. Призначення, класифікація ліній охоронно-пожежної сигналізації.

28. Засоби контролю доступу. Поняття, призначення, класифікація та основні напрямки їхнього використання.

29. Уразливі місця об'єктів охорони, рубежі захисту.

30. Поняття та особливості використання тривожної сигналізації.

31. Особливі важливі об'єкти охорони, вимоги до сигналізації на таких об'єктах.

32. Поняття, призначення і основні напрямки використання електронних засобів контролю місцезнаходження особи в діяльності органів внутрішніх справ.

33. Завдання, які вирішуються за допомогою електронних засобів контролю місцезнаходження особи згідно вимог нового КПК.

34. Класифікація технічних електронних засобів контролю

місцезнаходження особи.

35. Фізичні основи роботи та способи реалізації електронних засобів контролю місцезнаходження особи.

36. Види технічних електронних засобів контролю місцезнаходження особи.

37. Загальні заходи безпеки при використанні засобів активної оборони. Регламентація і правила їхнього застосування.

38. Випадки, у яких забороняється використання спеціальних технічних засобів.

39. Засоби забезпечення спеціальних операцій. Світлошумові пристрої, їх принцип дії та правила застосування.

40. Засоби забезпечення спеціальних операцій. Пристрої примусової зупинки автотранспорту, їх принцип дії та правила застосування.

41. Класифікація засобів, що застосовуються при охороні громадського порядку.

42. Пристрої для проникнення в приміщення, захоплені правопорушниками. Принцип дії та правила застосування і заходи безпеки.

43. Засоби активної оборони, їхня класифікація та особливості застосування.

44. Засоби пасивної оборони, їхня класифікація, принцип дії та правила застосування.

45. Класифікація засобів індивідуального захисту за призначенням.

46. Засоби активної оборони. Поняття, призначення і правові основи застосування. Завдання, які вирішуються за допомогою цієї групи технічних засобів.

47. Засоби активної оборони. Поняття, призначення, класифікація. Принцип дії на правопорушників.

48. Засоби активної оборони: будова та правила застосування аерозольних упаковок з подразнюючими речовинами та газової зброї.

49. Засоби активної оборони: будова та правила застосування зброї з гумовими кулями.

50. Спеціальні подразнюючі речовини, дозволені для застосування при охороні громадського порядку, їхня класифікація.

51. Рівні і симптоми ураження подразнюючими речовинами. Перша допомога при ураженні подразнюючими речовинами.

52. Навести класифікацію засобів фіксації.

53. Навести напрямки діяльності національної поліції України, де використовуються засоби фіксації.

54. Перерахувати нормативно-правові документи, що регулюють використання засобів фіксації працівниками національної поліції.

55. Навести особливості використання засобів фіксації в негласних слідчих діях.

56. Навести особливості оформлення результатів використання технічних засобів згідно Кримінального процесуального Кодексу України.

57. Визначення, призначення, правові основи застосування, напрямки

використання засобів звукозапису.

58. Напрямки використання засобів звукозапису в адміністративно-управлінській, слідчій, оперативно-розшуковій діяльності.

59. Звук, його діапазони. Частотні характеристики жіночого та чоловічого голосу. Призначення та відмінності магнітофонів та диктофонів, їх смуги пропускання.

60. Класифікація засобів звукозапису.

61. Вимоги до протоколу та фонограми допиту при використанні засобів звукозапису.

62. Поняття засобів фотографування та відеозапису. Значення фотографії та відеозапису для поліції.

63. Правові основи використання засобів фотографування та відеозапису, в залежності від форми їхнього застосування.

64. Назвіть способи фіксації візуальної інформації та де вони використовуються.

65. Основні властивості фотографії та відеозапису.

66. Класифікація засобів фотографування.

67. Дальномірні та дзеркальні фотоапарати, їх недоліки та переваги.

68. Основні складові частини засобів фотографування, вкажіть їхнє призначення. Основні характеристики об'єктивів. Види затворів та їх швидкісні характеристики.

69. Класифікація засобів відеозапису. Перерахуйте основні складові частини відеокамери типу комкордер.

70. Способи негласного фотографування та відеозапису. Приклади технічних засобів, які при цьому використовуються.

71. Засоби спостереження: поняття, класифікація.

72. Поділ на групи оптико-механічних приладів спостереження.

73. Класифікація приладів нічного бачення.

74. Поділ приладів нічного бачення на активні та пасивні, їх недоліки та переваги.

75. Діапазони та властивості інфрачервоних променів.

76. Складові частини приладів нічного бачення та їх призначення.

77. Поняття предметів пошуку, середовищ схову, демаскуючих контрастів. Призначення засобів пошукової техніки в роботі підрозділів Національної поліції.

78. Класифікація засобів пошукової техніки.

79. Засоби пошукової техніки хімічного принципу дії.

80. Засоби пошукової техніки фізичного принципу дії (контактні та дистанційні).

81. Магнітні характеристики речовин та їх класифікація.

82. Індукційні засоби пошукової техніки, принципи роботи металопішукачів.

83. Радіоелектронні засоби пошукової техніки, їх призначення та перелік.

84. Визначення, призначення, правові основи застосування, напрямки

використання спеціальних хімічних речовин.

85. Барвники, їх властивості, призначення, форми використання.

86. Люмінофори, їх властивості (поділ на групи), призначення, форми використання.

87. Індикатори, їх властивості, призначення, форми використання.

88. Запахові речовини, їх властивості, призначення, форми використання, терміни дії.

89. Хімічні пастки, їх класифікація, принципи дії, конструктивні особливості.

90. Принципи блокування об'єктів хімічними пастками.

91. Документальне оформлення введення хімічної речовини як доказу у кримінальній справі на прикладі блокування об'єктів хімічними пастками.

92. Поняття призначення та особливості використання гласного і негласного дактилоскопіювання.

93. Цілі негласного дактилоскопіювання.

94. Способи негласного дактилокопіювання та їх особливості (з урахуванням вимог нового КПК).

95. Вимоги до дактилопасток.

96. Підготовка негласного дактилоскопіювання

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контроль успішності (денна форма навчання)

Контроль успішності освітньої діяльності здобувача вищої освіти в Університеті поєднує контрольні заходи й аналітичну роботу. Академічні досягнення курсанта (студента, слухача) визначаються за допомогою контрольних заходів, передбачених навчальним планом, з обов'язковим зарахуванням підсумкових оцінок за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною шкалою та ECTS.

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок курсантом (студентом, слухачем) з навчальної дисципліни. У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Курсант (студент, слухач), який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна} \\ \text{кількість балів} \\ \text{(перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів (студентів, слухачів), залікових книжках. **Присутність курсантів (студентів, слухачів) на проведенні підсумкового контролю (заліку,**

екзамену) обов'язкова. Якщо курсант (студент, слухач) не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності курсантів (студентів, слухачів), становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен, залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену чи заліку), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали за} \\ \text{поточний} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали за} \\ \text{попередній} \\ \text{семестр} \end{array} : 2$$

Кращі наукові роботи здобувачів вищої освіти Університету, тематика яких відповідає програмам навчальних дисциплін, напряму підготовки (спеціальності) за умови того, що курсова робота передбачена НП, можуть зараховуватися їх авторам як виконані курсові роботи.

Контроль успішності (заочна форма навчання)

Контрольні заходи включають до себе поточний та підсумковий контроль (залік, екзамен).

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань здобувачів під час навчальних занять (семінарських, практичних, лабораторних) занять;
- якості виконання самостійної роботи (контрольних робіт, рефератів інших індивідуальних завдань).

Поточний контроль здійснюється під час:

- проведення семінарських, практичних та лабораторних занять;
- перевірки викладачем якості виконаних здобувачем індивідуальних завдань під час самостійної роботи у міжсесійний період (контрольних робіт, рефератів та інших індивідуальних завдань).

Результати навчальних занять заносяться викладачем до журналу обліку роботи академічної групи за національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка за самостійну роботу виставляються викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

Результат навчальних занять за семестр (навчальну дисципліну) розраховується як середньоарифметичне з усіх виставлених оцінок та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи здобувача за семестр дорівнює оцінці, яку здобувач отримав за виконання у міжсесійний період індивідуального завдання (контрольної роботи, реферату тощо), та виставляється викладачем у журнал обліку роботи академічної групи.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l}
 \text{Загальна} \\
 \text{кількість балів} \\
 \text{(перед} \\
 \text{підсумковим} \\
 \text{контролем)}
 \end{array}
 = \left(\left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять за} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль (залік, екзамен).

Підсумковий контроль (залік, екзамен) проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю обов'язкова.

Підсумковий контроль (залік, екзамен) передбачається НП та РПНД, проводиться викладачами у письмовій формі або за допомогою тестів (письмово чи за допомогою комп'ютерної техніки).

Для переведення результатів вищевказаного виду робіт з національної системи оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно») в 100-бальну вводиться коефіцієнт – **10**. У разі отримання слухачем оцінки «незадовільно» - вводиться коефіцієнт 0.

За 100-бальною шкалою максимальна кількість балів з підсумкового контролю (залік, екзамен) становить – **50** балів.

Бали за підсумковий контроль виставляються у відомість обліку успішності.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем під протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувачі, які отримали за результатами підсумкового контролю (залік, екзамен) незадовільні оцінки або не з'явилися на навчально-екзаменаційну сесію, повинні виконати усі види робіт, передбачені НП.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			

75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

**Шкала оцінювання первинної професійної підготовки поліцейських з
робітничої професії
5162 "Поліцейський"**

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
			Оцінка	Пояснення
12	97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
11	94-96			
10	90-93			
9	85-89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним

8	80-84	(«зараховано»)		матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками
7	75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією–двома значними помилками.
6	70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , але прогалини не несуть істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками
5	65-69			
4	60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи несформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
3	40–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , потрібні практичні навички роботи несформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-40			
1	1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу неосвоєний , потрібні практичні навички роботи несформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси в Інтернеті

Лекції

№ 1 «Тактико спеціальна підготовка. Мета, та основні задачі. Основні терміни та поняття».

№ 2 «Тактика комунікації поліцейського».

№ 3 «Тактика дій поліцейських при вибуху та його загрози».

№ 4 «Тактика зупинення транспортного засобу».

№ 5 «Основи тактико-спеціальної підготовки при введенні оперативних планів».

Основна

1. Конституція України № 2680-VIII з останніми змінами від 07.02.2019 року. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII з останніми змінами. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 2747-VIII з останніми змінами від 06.06.2019 року. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-19>
4. Кримінальний кодекс України № 2747-VIII з останніми змінами від 06.06.2019 року. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/card2#Card>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України № 2599-VIII з останніми змінами від 18.10.2018 року. Електронна версія <https://ips.ligazakon.net/document/view/t124651>
6. Закон України Про Національну гвардію України № 876-VII від 13.03.2014 року. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18>
7. Про дорожній рух: Закон України № 2612-VIII з останніми змінами від 08.11.2018 року.
8. Дисциплінарний статут Національної поліції України від 15.03.2018 року № 2337-VIII. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>
9. Наказ МВС України №1376 від 06.11.2015 року Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>
10. Наказ МВС України від 16.05.2003 року № 496 Про вдосконалення організації і порядку проведення цільових оперативно-профілактичних операцій та комплексних оперативно-профілактичних відпрацювань.
11. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 22.08.2016 № 859 Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на

надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-16>

12. Наказ МВС України від 04.12.2017 року за №987 Про затвердження положення про підрозділи поліції особливого призначення. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17>

13. Наказ МВС України від 9.10.2017 року №841-дск. Інструкція про організацію та порядок проведення поліцейських операцій з розшуку та затримання озброєних та інших осіб, які вчинили суспільно небезпечне діяння.

14. Наказ МВС України від 11.11.2003 року № 1345-дск.

Про затвердження настанови про дії органів, підрозділів внутрішніх справ, з'єднань, військових частин внутрішніх військ, вищих навчальних закладів МВС України з ліквідації масових заворушень:

15. Про затвердження Типового положення про управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві Наказ МВС України від 22.01.2016 № 39. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0216-16>.

16. Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення охорони громадського порядку та безпеки дорожнього руху єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру: Наказ МВС України від 05.03.2009 року № 118. Електронна версія http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS096.html.

17. Про Збройні Сили України: Закон України від 06 грудня 1991 р. // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>.

18. Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 р. № 956 // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956-2002-%D0%BF>.

19. Про оборону України: Закон України від 06 грудня 1991 р. // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>.

20. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

21. Про організацію діяльності органів внутрішніх справ України щодо протидії злочинам, пов'язаним з автотранспортом: Наказ МВС України від 10 жовтня 2006 р. № 1019 дск.

22. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 25.05.2017 № 440. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17>

23. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 6 квітня 2000 року // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>.

24. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р. // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550->

14.

25. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від від 30 листопада 2011 р. № 1209-р // Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2011-%D1%80>.

Додаткова

1. Адміністративна діяльність органів поліції: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017. – 432 с.

2. Тактична та тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції України: навч. посіб. / Я.Г. Бондаренко, О.Ю. Прокопенко, Д.В. Сергієнко, В.О. Кущенко. – Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2017. – 308 с.

3. Агресивний натовп та методи протидії йому: Навчальний посібник / За заг. ред. О.М. Бандурки. – Х.: УніВС, 1998. – 104 с.

4. Аналітичний огляд стану та вдосконалення організації проведення спеціальних операцій / Свірін М.О. та інші. – К.: НАВС, 2000 р.

5. Пам'ятка випускника Харківського національного університету внутрішніх справ : за заг. ред. В.В. Сокурєнка. / кол. авт.-:І.В.Клименко, Л.В.Васянович, Д.В.Швець та ін. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 96 с. Електронна версія <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/discover>

6. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. для працівників поліції. / Прокопенко О.Ю., Власенко І.В., Крепакова М.Ю. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. –Х.: ХНУВС, 2017. – 364 с.

7. Військова топографія: Підручник / За ред. П.П. Ткачука, І.С. Тревого. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 416 с.

8. Законодавство України про правоохоронні органи і діяльність суду [текст]: збірник офіційних текстів законів станом на 11 вересня 2012 року / Упоряд. Руснак Ю.І. – К.: ЦУЛ, 2012. – 602 с.

9. Збірник типових і екстремальних ситуацій та алгоритми правильних дій працівників поліції в таких ситуаціях під час виконання службових обов'язків з охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю. – К.: МВС України, 2000.

10. Організаційно-правові основи охорони громадського порядку в сучасних умовах: Науково-практичний посібник. – Львів, ЛІВС, 2003.

11. Охорона праці в діяльності ОВС: Підручник / О.М. Бандурка, І.К. Шаша, І.В. Власенко, П.М. Бортнічук. – Х.: НУВС, 2003. – 336 с.

12. Шмаль С.Г. Військова топографія: Підручник для слухачів і курсантів вищих військ. навч. закладів. 2-ге видання, доповнене та перероблене. – К.: МО України, 2008. – 280 с.

13. Тактико-спеціальна підготовка (тактика професійної діяльності) [Текст] : навч. посіб. / [Ю. Б. Оболенський та ін.] ; за заг. ред. Петкова В. П. ; Кіровоград. юрид. ін-т Харк. нац. ун-ту внутр. справ. - К. : КНТ, 2010. - 341 с.
14. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / [О.Г.Комісаров, А.О.Собакаръ, Е.Ю.Соболь, О.С. Юнін та ін.]; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. –Дніпро: ДДУВС, 2017. –277 с.